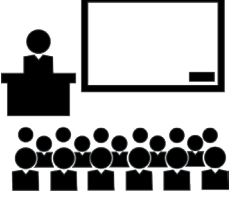

VATANSEVERLİK

Sınıf İçi Etkinlikler

1. Etkinlik-Dile Kolay "Vatan"
2. Etkinlik-Şanlı Tarihim
3. Etkinlik-Değerlerime Sahip Çıkıyorum
4. Etkinlik-Türkiye'nin Kültür Haritası
5. Etkinlik-İstikbal Göklerdedir
6. Etkinlik-Değerlerimiz
7. Etkinlik-Karbon Ayak İzim
8. Etkinlik-Kültürel Değerleri Koruma
9. Etkinlik-Vatan Sevdalı
10. Etkinlik-Kahraman Türk Kadını
11. Etkinlik-Vatan İçin Yaşa

Okul İçi Etkinlikler

12. Etkinlik-Kahramanlık Sendedir

Okul Dışı Etkinlikler

13. Etkinlik-Kurtuluş Kahramanları

Aile ile İrtibatlı Etkinlikler

14. Etkinlik-Kültürel Miras

DİLE KOLAY "VATAN"

1

Sınıf İçi Etkinlik

Etkinliğin Amacı	Vatan için verilen emekleri ve yapılan fedakârlıkları kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin vatan kavramını, toprağın vatan olarak kabul edilmesi sürecinde farklı Türk devletlerinin katkısını fark edebilmeleri için tasarlanmıştır. Cumhurbaşkanlığı armasındaki simgelerin anlamı öğrenciler tarafından yorumlanır. Metin okunur ve soruların cevaplanması istenir. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görseli etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin incelemelerini ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 1

- a) Cumhurbaşkanlığı armasındaki yıldızlar ve güneş neleri simgelemektedir?
- b) Cumhurbaşkanlığı armasındaki simgeler Türk milletine ve diğer milletlere hangi mesajları veriyor olabilir? Düşüncelerinizi paylaşınız.
- c) Bilgi köşesini okuyunuz.

Bilgi Köşesi

Cumhurbaşkanlığı Arması

Armanın ortasında güneş, bunun çevresinde ise 16 yıldız bulunmaktadır. Güneş Türkiye Cumhuriyeti'ni, 16 yıldız ise tarihteki bağımsız 16 büyük Türk devletini simgelemektedir (1). Bu vatanın Türk milletine yurt olmasında doğrudan ya da dolaylı olarak eski Türk devletlerinin büyük payı vardır.

<https://www.tccb.gov.tr/cumhurbaskanligi/resmi-simgeler/fors>

2. Öğrencilerin metni okumalarını ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.*Görsel 2*

Tarihte birçok şanlı devlet kuran ve vatan tutmak için Orta Asya'dan Avrupa'ya kadar geniş bir coğrafyada at sırtında (...) tozu dumana katan Türk milletinin Anadolu serüveni büyük komutan Sultan Alparslan ile başladı.

(...)

Sultan Alparslan ordusuyla birlikte cuma namazını kıldıktan sonra, (...) beyaz bir elbiseyle askerin karşısına çıktı ve şöyle dedi: "Ben Müslümanların camilerde bizim için dua etmekte oldukları bu saatlerde düşmanın üzerine atılmak istiyorum. Galip gelirsek arzu ettiğimiz sonuç gerçekleşmiş olur, yenilirse şehit olarak cennete gideriz. Bugün burada ne emreden bir sultan ne de emir alan bir asker var; ben de içinizden biri olarak sizinle birlikte savaşacağım. Benimle gelmek isteyenler peşime düşsünler, istemeyenler serbestçe geri dönebilirler." (...) Bu yüce ruh ile büyük bir zafer kazanan Müslümanlar Anadolu'nun kapılarını açmış oldu. Anadolu Selçuklu Devleti ve sonrasında Osmanlı Devleti Anadolu'yu adaletin ve huzurun merkezi hâline getirdi. Yaklaşık bin yıldır bu vatanın topraklarına kök salmaya devam eden Müslüman Türk varlığı, milyonarca şehidin ve gazinin kanıyla mühürlenmiş ay yıldızlı al bayrakla semaya perçinlendi.

<https://islamansiklopedisi.org.tr/malazgirt-muharebesi>

Kısaltılmıştır.

- Anadolu'nun kapılarının Malazgirt Savaşı'yla açılıp yüzlerce yıl Türk yurdu olarak kalmasını sağlayan sebepler neler olabilir? Arkadaşlarınızla tartışınız.*
- Vatanı kuru bir toprak parçası olmaktan farklı kılan özellik nedir? Düşüncelerinizi ifade ediniz.*

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Millî değerleri korumak ve devamlılığını sağlamak için çaba sarf ederim.		
Vatanım için fedakârlık yaparım.		
Ülkemin çıkarlarını kişisel çıkarlarımdan üstünde tutarım.		
Türk tarihinde kahramanlık göstermiş şahsiyetlere saygı duyarım.		
Türk vatandaşı olmaktan gurur duyarım.		

Etkinliğin Amacı	Vatanseverliğin önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin tarih bilincine sahip olmanın vatanseverlikle bağlantısını fark etmelerini sağlamak için oluşturulmuştur. Öğrencilerin etkileşimli tahtada açılan görselleri incelemeleri, şiiri okumaları ve soruları cevaplamaları sağlanır. Karekoddaki video öğrencilere izletilir ve mektup yazma çalışması yapmaları için rehberlik edilir. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görselleri ve "Bir Yolcuya" şiirinden alınan dörtlüğü etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin görselleri incelemelerini, şiiri okumalarını ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 1

Görsel 2

Dur yolcu! Bilmeden gelip bastığın
Bu toprak, bir devrin battığı yerdir.
Eğil de kulak ver, bu sessiz yığın
Bir vatan kalbinin attığı yerdir.

Necmettin Halil Onan

Görsel 3

Görsel 4

Görsel 5

- a) Şiir ve görsellerin size hissettirdikleri nelerdir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
- b) Görsel ve şiirden hareketle tarih bilincine sahip olmanın önemi nedir? Arkadaşlarınızla tartışınız.

2. Karekoddaki videoyu etkileşimli tahtada açarak öğrencilere izletiniz. Görseller, şiir ve videodan hareketle "Vatanıma Mektup" konulu bir mektup yazmaları için öğrencileri yönlendiriniz.

- a) Bir vatan kahramanı olarak vatanseverliğinizi dile getiren "Vatanıma Mektup" konulu bir mektup yazınız. Mektubunuzu arkadaşlarınızla paylaşarak sınıf panosunda sergileyiniz.

Handwriting practice area with horizontal lines and a date field (/ /)

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Vatanseverliğin paha biçilmez bir değer olduğunu bilirim.		
Vatan söz konusu olduğunda fedakârlık yapmak gerektiğini bilirim.		
Türk tarihinde kahramanlık göstermiş şahsiyetlere saygı duyarım.		
Vatanın bölünmez bütünlüğünü korumak için çaba sarf ederim.		
Tarih bilincine sahip olmanın vatanseverliğin bir gereği olduğunu bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Vatanseverlik değerinin devlet için fedakârlık yapmayı gerektirdiğini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin gerekli durumlarda fedakârlık yapmanın vatanseverlik değeriyle ilişkili olduğunu fark etmelerini sağlamak için geliştirilmiştir. Metinler etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metinleri okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metinleri etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumasını sağlayınız. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Antep Heyet-i Merkeziyesi'ne müracaat ederek vazife isteyen Şahin Bey, Heyet'in kendisine Kilis-Antep yolunu kontrol altında tutma vazifesini vermesi üzerine derhâl çalışmaya başlamıştır. Şehir halkı sınırlı imkânlarıyla Fransızlara karşı koymaktadır. Fransızlar bütün ümitlerini Kilis'ten gelecek takviye kuvvetlerine bağlamışlardır. O yolu Şahin Bey bir avuç serdengeçtisi ile tutmuştur. Şahin Bey ve arkadaşları saldırıya geçen Fransız birliklerini dağıtmışlardır. Fransız birliklerinin tekrar saldırmasıyla arkadaşları şehit olan Şahin Bey, son kurşunu kalıncaya kadar düşman ateşine karşılık vermiştir. Artık atacak kurşunu kalmayınca sel gibi üzerine hücum eden düşmana, bedeniyle karşı koymuştur. Silahsız Şahin Bey'in yanına yaklaşamayan düşman askerleri, uzaktan ateş ederek Şahin Bey'i şehit etmişlerdir.

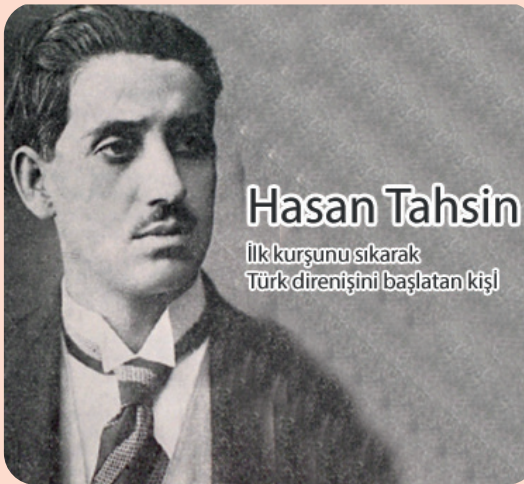
Antep savunmasının simgesi

Şahin Bey

Görsel 1

<https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/goziantep/kulturatlasi/sahn-bey>
(Düzenlenmiştir.)

Hasan Tahsin

İlk kurşunu sıkarak
Türk direnişini başlatan kişi

Görsel 2

5 Mayıs gecesi İzmirli Türkler hemen hemen hiç uyumamıştır. İşgalin başladığı sabah saatlerinde, Konak Meydanı ve Kordonboyu'nda çok sayıda İzmirli toplanmıştır. 15 Mayıs 1919 sabahı İzmir'e çıkan Yunan birliklerinin yürüyüşü Konak Meydanı'na doğru yönelmiştir. İzmir için tam bir "kara gün" olmuştur. Saat on bir sıralarında bir silah sesi işitilmiş ve Yunan müfrezesinin başındaki bayraktar yere yuvarlanmıştır. Önce büyük bir telaş ve kaçışma yaşanmış, ardından da Yunan askerlerinin saldırıya geçmesiyle Hasan Tahsin'in de aralarında yer aldığı yüzlerce kişi şehit edilmiştir.

<https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/hasan-tahsin-osman-nevres-bey-1888-1919/>
(Düzenlenmiştir.)

15 Temmuz 2016 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ve Türk milletinin bekasına yönelik yapılan hain kalkışmayı önlemek için canını çekinmeden feda eden Ömer Halisdemir, Özel Kuvvetler Komutanlığına girmeye çalışan darbecilere engel olmuştur. Darbeciler tarafından şehit edilen Ömer Halisdemir, büyük bir kahramanlık örneği göstererek 15 Temmuz darbe kalkışmasının seyrini değiştirmiştir.

<http://www.bor.gov.tr/kahraman-sehit-omer-halisdemir>
(Düzenlenmiştir.)

Görsel 3

- a) *Gençliğe Hitabe'de geçen "Bir gün, istiklal ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şerâitini düşünmeyeceksin!" cümlesinden hareketle Şahin Bey, Hasan Tahsin ve Ömer Halisdemir'in fedakârlıklarını değerlendiriniz.*

Şahin Bey,

Hasan Tahsin,

Ömer Halisdemir,

- b) *Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi'nde "Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir." ve "Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır." cümleleri geçmektedir. 15 Temmuz kalkışması ve Ömer Halisdemir'in vatan için yaptıklarını bu ifadeler kapsamında değerlendiriniz.*

- c) "Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir." sözünden hareketle vatanseverlik değeri doğrultusunda neler yapabileceğinizi sınıfça tartışınız.

2. Öğrencilerin beyitleri okumalarını sağlayınız. Boş bırakılan yere bir beyit yazmalarını isteyiniz.

- a) Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve Namık Kemal'in bu farklı yorumunu yaşadıkları dönemlerin şartlarını göz önünde bulundurarak değerlendiriniz. Boş bırakılan yere bir beyit yazınız.

Vatanın bağına düşman dayadı hançerini,
Yoğ-imiş kurtaracak bahtı kara mâderini*

(1)

*mâder: anne.

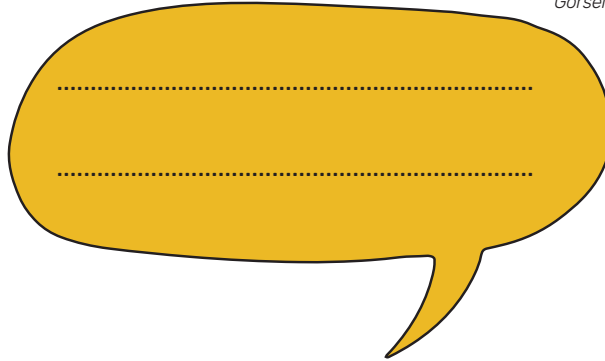
Görsel 4

Vatanın bağına düşman dayasın hançerini,
Bulunur kurtaracak bahtı kara mâderini!

(1)

Görsel 5

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Vatansever bir kişide olan özellikleri örnek vererek açıklarım.		
Ülkemin bağımsızlığı için yapılan çalışmaları takdir ederim.		
Ülkemizin bağımsızlığı için yapmam gerekenlerin bilincine varırım.		
Ülkem için yerine getirmem gereken sorumlulukların bilincine varırım.		
Ülkem için fedakârlık yapanların hatırasına saygı gösteririm.		

Etkinliğin Amacı	Kültürel mirası benimseme ve koruma konusunda sorumluluk alabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin kültürel mirası benimsemesi, yaşatması ve koruması için sorumluluk almasına katkıda bulunmak ve bunun vatanseverliğin bir parçası olduğunu fark etmelerini sağlamak üzere geliştirilmiştir. Metin ve görseller etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metin ve görsellerle ilgili soruları cevaplamaları istenir. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Soruyu öğrencilerin cevaplamalarını isteyiniz.

- a) *Bir ülkeyi sevmek ile o ülkenin kültür ve geleneğini benimsemek arasında nasıl bir ilgi vardır? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.*

2. Metnin okunmasını ve soruların öğrenciler tarafından cevaplanmasını sağlayınız. Verilen cevapları harita üzerine yazınız.

Görsel 1

Yiyecek ve içecek deneyiminin, en önemli ilkelerinden biri yöresel mutfak kavramıdır. Yöresel mutfak; yöreye has olan ürünlerle yerel adetlerin birleştirilmesi neticesi meydana gelen, yöre halkı tarafından kendine has yöntemlerle pişirilerek sunumu yapılan ve dinî veya millî duygular ile tasarımı yapılan yiyecek-içeceklerin tamamı olarak tanımlanabilmektedir. Yerel ürünlerin özgünlüğü, özel bir alanda, belirli bir kültürde köklenmesiyle ve çoğunlukla tarihî derinlik, bilgi, beceri, yeme alışkanlığı ve başka gelenekleri kapsamaktadır ki bu özellikler yerel ürünleri çekici yapan unsurlardır.

Oğuz Çam Ve Hakkı Çilginoğlu, Yöresel Mutfakların Gastronomi Turizmindeki Önemi: Kastamonu Mutfakları Örneği

Görsel 2

Gelenek, kültürün geçmişini geleceğe bağlayan can damarıdır. Geleneksiz bilim, sanat, dil ve istikrarlı bir toplum hayatı olamaz. Zira gelenek geçmişten süzülerek gelmekte, asırların birikimini bugüne taşımaktadır. Bu özelliği ile donmuş bir kalıp değil, kültürün hayata göre değişmesinin bağlı olduğu köktür; geçmişin değil, bugünün hayatı, düşüncesi, hissiyatıdır. Dolayısıyla geleceğin kültürü bir cevher olarak bugünün geleneğinde gizlidir. Geleceğin inşasında kullanılacak yapı taşları burada birikmektedir. Bu sebeple gelenek olmadığı takdirde, kültüre yapılan kıymetli katkılar durur; kültür alakasız öğelerin rastgele değişen fakat geleceğe hiçbir kıymetli katkı yapmayan yığınının ibaret olur. Gelenek geçmişte kalmak değil, geçmişten güç almak demektir. Aldığı miras ve güçle bugünü inşa etmek, yarını inşa edecek yeni nesle de kullanacağı malzemeyi hazır bırakmaktır çünkü gelenek topyekûn bir hafızayı ifade etmektedir.

Yılmaz Özakpınar, İslâm Medeniyeti ve Türk Kültürü

- a) *Yöresel yemeklerin, geleneği ve kültürü taşımadaki rolü nedir? Tartışınız.*

Sınıf İçi Etkinlik

4

TÜRKİYE'NİN KÜLTÜR HARİTASI

- b) Hangi ilimizde, kültürel mirasımızın yöreye özgü hangi yemeği vardır? Haritayı sınıfça doldurunuz.

Görsel 3

Boyoz
İZMİR

Görsel 4

Cağ Kebabı
ERZURUM

Görsel 5

Görsel 6

Piyaz
ANTALYA

Görsel 7

Etli Ekmek
KONYA

Görsel 8

Tantuni
MERSİN

- c) Gelenekleri benimsemenin vatanseverlik ile ilişkisi nedir? Düşüncelerinizi ifade ediniz.

- ç) Kültür aktarımını sağlayan geleneklerimiz nelerdir? Aşağıdaki açıklamaları inceleyerek boş bırakılan yerlere örnekler veriniz.

Türk Kahvesi Kültürü ve Geleneği

Bir içecek türü olarak, Türk kahvesinin özel hazırlama teknikleri vardır ve yıllar öncesine dayanan bu teknikler günümüzde hâlâ kullanılmaktadır. Kahve hazırlamada kullanılan geleneksel yöntemler, sanatsal değeri olan cezve, fincan, havanlar gibi özel araçların ve gümüş takımlarının gelişimine yol açmıştır. Zaman gerektiren hazırlama teknikleri sayesinde Türk kahvesi damakta uzun süre tadını ve tazeliğini bırakır. Diğer çeşit kahvelerden daha yumuşak, aromalı ve yoğundur. Kendine özgü aroması, telvesi ve köpüğüyle Türk kahvesini diğer kahvelerden ayırmak oldukça kolaydır.

<https://www.kulturportali.gov.tr/portal/turkkahvesikulturuvegeleneği>

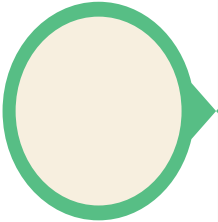

Kına Kültürü ve Geleneği

Kültürümüzde kına birçok amaçla kullanılmıştır. Örneğin askere giden delikanlıya, düğün öncesi gelin ve damada, kesilecek kurbanı, bunların yanında atların yelesine, kuyruğuna, koyunlara, kuzulara da kına yakılır.

Kına ile ilgili en yaygın uygulama, gelin alma gününden bir önceki gece olan kına gecesidir. Kına gecesi, daha çok kız evinde ve kadınlar tarafından düzenlenir. Kız evinde düzenlenen kına gecesine, oğlan evinden kına tepsisi gönderilir. Kına gelinin ellerine, ayaklarına ve saçlarına yakılabilir.

https://turkoloji.cu.edu.tr/ALKK%20EDEBİYATI/mehmet_yardimci_geleneksel_kultur_asiklar_kina.pdf (Düzenlenmiştir.)

.....

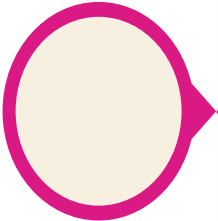
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Türk vatandaşı olmaktan gurur duyarım.		
Kültürel değerleri yaşatma konusunda çaba sarf ederim.		
Ülkemin tarihini, sanat ve kültürünü, toplumsal ahlak kurallarını, geleneklerini benimserim.		
Kültürel mirası benimseme ve koruma konusunda sorumluluk alırım.		
Kültürel değerlere saygı duyarım.		
Vatanıma karşı sorumluluklarımı sevgi ve bağlılıkla yerine getiririm.		

Etkinliğin Amacı	Vatanseverlik değeri kapsamında ülke bağımsızlığı için savunma sanayisinin önemini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin ülke bağımsızlığı için yapılması gerekenleri fark etmeleri üzerinedir. Metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden soruları cevaplamaları istenir. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumalarını ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Vecihi Hürkuş uçak tasarımı üzerinde yoğun çalışmalar yapmıştır. Kurtuluş Savaşı sırasında Yunanlılardan kalan uçak malzemelerinden yararlanarak projesini hazırladığı ilk Türk uçağı "Vecihi K-VI"yı 1924'te tasarlamış, üretmiş ve başarılı bir uçuş gerçekleştirmiştir.(...)

Uçak ve uçak sanayisi ile ilgili farklı görevlerde yer almış olan Vecihi Hürkuş, 21 Nisan 1932'de ilk Türk sivil havacılık okulu olan Vecihi Sivil Tayyare Mektebini kurmuştur. 1933'te Vecihi Hürkuş, aldığı desteklerle kapalı kabin uçağını imal etmiştir. Aynı yıl "Vecihi XV" uçağını da yapmıştır. 30 Ağustos 1933'te üretmiş olduğu farklı özelliklerdeki uçaklarla öğrencileri, İstanbul'da gösteri uçuşu düzenlemiştir.

Görsel 1

https://www.thk.org.tr/vecihi_hurkus
Kısaltılmıştır.

Görsel 2

325 kilometre hız yapabilmekte ve 1000 km uçabilmektedir.

Nuri Demirağ, 1936 yılında havacılık sanayisinin ilk temellerini atmaya başlamıştır. İlk iş olarak Tayyare Etüd Atölyesi'ni kurmuştur. Bu tayyare atölyesi kısa bir sürede dev bir fabrika hâline gelmiştir. Bunun üzerine Yeşilköy'de Elmas Paşa çiftliğini tayyare meydanı yapmak için satın almıştır. İstanbul fabrikalarında yapılan ilk yerli Türk uçağı, 1941 yılı Ağustos'unda Nuri Bey'in doğduğu yer olan Divriği'ye uçarak gidip gelmiştir. Nu. D. 38 tipi yolcu uçağı, tamamen Türk mühendis ve işçilerinin ortaya çıkardıkları Türk tipi bir uçaktır. 6 kişilik yolcu uçağının çift pilot kumandası bulunmaktadır. Saatte

<http://www.sivas.gov.tr/nuri-demirag>

Kirkor Divarcı İTÜ Makine Mühendisliğinde akademisyen olarak görev yapmıştır. Kirkor Divarcı kendi tasarladığı Marmara-1 isimli roketi fırlatmak için her fedakârlığı göze almıştır. Ordunun desteğini alan Kirkor, ekibiyle birlikte gece gündüz çalışmış ve 30 Ağustos 1962'de Marmara-1, ardından Marmara-2 roketini büyük bir başarıyla fırlatmıştır. Füze 822 metre yüksekliğe ulaşmış, toplamda ise 15 kilometre yol katetmiştir. Aynı zamanda bu başarılı denemeye ekip, amatörler arası füze yarışında Amerika ve Almanya'nın ardından dünya üçüncüsü olmuştur. Tüm zorluklara rağmen Kirkor ve arkadaşları onlarca başarılı roket denemesi gerçekleştirmişlerdir.

Görsel 3

<https://www.savunmasanayi.org/bandirma-fuze-kulubu-ve-ilk-turk-fuzesi/>

- Savunma sanayisi için yapılan çalışmaların vatanseverlik ile ilişkisini gerekçeleriyle açıklayınız.*
- Vecihi Hürkuş, Nuri Demirağ ve Kirkor Divarcı'nın tüm zorluk ve imkânsızlıklara rağmen göstermiş oldukları başarıları; Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Vatanını en çok seven görevini en iyi yapandır." sözü bağlamında değerlendiriniz.*
- Günümüzde gerçekleştirilen Millî Teknoloji Hamlesi'ni bağımsızlık ve vatanseverlik bağlamında tartışınız.*
- İsmail Gaspıralı'nın "Millete hizmet etmek istiyorsan elinden gelen işle başla." sözünü vatanseverlik bağlamında yorumlayınız.*
- Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Herkes ulusal görevini, sorumluluğunu bilmeli, memleket meseleleri üzerinde o düşünceyle düşünüp çalışmayı görev edinmelidir." sözü bağlamında vatansever bir birey olmak için ne yapılmalıdır? Siz ne yapıyorsunuz? Sınıfça tartışarak tabloyu doldurunuz.*

Neler Yapılmalı?	Ben Neler Yapıyorum?
■	■
■	■
■	■
■	■
■	■
■	■

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Ülkemin çıkarlarını kişisel çıkarlarımın önünde tutarım.		
Ülkemin bağımsızlığı için yapılan çalışmaları takdir ederim.		
Ülkemizin bağımsızlığı için yapmam gerekenlerin bilincine varırım.		
Ülkenin kalkınmasını destekleyen çalışmaların vatan sevgisinin bir yansıması olduğunu bilirim.		
İşini en iyi şekilde yapmanın vatanseverlik olduğunu bilirim.		

Sınıf İçi Etkinlik

6

DEĞERLERİMİZ

Etkinliğin Amacı	Millî değerleri korumanın önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin millî değerlere sahip çıkmak, devamlılığını sağlamak ve vatanın bölünmez bütünlüğünü korumak için çaba sarf edebilmesi üzerine hazırlanmıştır. Görseller ve metin etkileşimli tahtada açılır, soruların öğrenciler tarafından cevaplanması istenir. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görselleri etkileşimli tahtada açarak öğrencilerden incelemelerini isteyiniz.

Görsel 1

Görsel 2

Görsel 3

Görsel 4

a) Görsellerle ilgili duygu ve düşüncelerinizi paylaşınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

DEĞERLERİMİZ

6

Sınıf İçi Etkinlik

2. Metni etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerden metni okumalarını ve soruları cevaplamalarını isteyiniz.

15 Temmuz gazisiydi. Beş yaşındaki oğluna, o gece şehit olan babasının ismini vermişti. Oğlu, elinde Türk bayrağıyla geldi yanına.

"Baba! Vatan nedir?" diye sordu. Babası, protez takılı ayağını gösterdi. "Ayağımı bıraktığım topraktır." "Sevgi?"

"Elinde tuttuğun bayraktır." "Barış?"

"Bu bayrağın gölgesinde kardeşçe yaşamaktır." "Hoşgörü?"

"Doğduğu yere, düşüncesine bakmaksızın yediden yetmişe herkese bayrağın gölgesinde yer açmak, herkesi kucaklamaktır."

"Sorumluluk?"

"Sağına soluna bakmaksızın vatan emanetine sahip çıkmak, bayrağı göklerde dalgalandırmak, ihtiyaç duyduğu gücü kendinde bulmaktır."

"Sabır?"

"Bayrağı elinde, namludan çıkan kurşuna göğsünü açmak, hainler karşısında bir milim geri adım atmamaktır."

"Yardımseverlik?"

"Vatan için kenetlenmek, bayrağın gölgesinde düşmana karşı tek yürek olmaktır."

"Saygı?"

"Kanlarıyla bayrağa rengini veren şehitlerimizi minnetle anmak, unutmamak ve unutturmamaktır."

"Adalet?"

"Hak edene hakkını vermek, mazlumun hakkını korumaktır."

Oğlu kollarını açtı, boynuna sarıldı.

"Sen en büyük kahramansın babacığım. O gece vatani kurtardın."

"Ben kahramanlardan sadece biriyim, belki de en sonuncusuyum. Gerçek kahramanlar o gece sela sesini duyar duymaz evden sokağa fırlayanlar, çıplak elleriyle tankları durduranlardır."

"Sela bir kişinin ölüm haberini vermek için okunmaz mı baba?"

"O gece vatan için okundu. Yediden yetmişe bu necip millet, 251 evladını şehit vererek vatani kurtardı. Allah o geceyi bir daha yaşatmasın. Şehitlerimizin de ruhu şad olsun."

"Amin," dedi oğlu. Ellerini yüzüne sürdü. Ardından sordu: "O geceyi bir daha yaşamamak için ne yapmalıyız baba?"

"İnsan aklını başkasına kiraya vermemeli, Allah'ın Kur'an'da buyurduğu gibi aklını kullanmalı, sadece ve sadece Allah'a kul olmalıdır."

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

- Metinden hareketle vatansever bir bireyde hangi değerler bulunmalıdır? Yorumlayınız.*
- Metinde babanın ifade ettiği "İnsan aklını başkasına kiraya vermemeli, Allah'ın Kur'an'da buyurduğu gibi aklını kullanmalı, sadece ve sadece Allah'a kul olmalıdır." sözünü vatanseverlik açısından değerlendiriniz.*
- Babanın sela ile ilgili sözleri size neler düşündürdü? Arkadaşlarınızla paylaşınız.*

Etkinliğin Amacı	Kaynakları verimli kullanmanın ülke ekonomisi için önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin karbon ayak izi ve iklim değişikliğinin ülke ve dünya bazındaki belirleyici nedenlerine dair görüşlerini ifade etmeleri üzerinedir. Metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerin alınabilecek bireysel önlemlere dair tartışması ve kontrol listesinin doldurması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	25 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumasını sağlayınız. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 1

KARBON AYAK İZİ

Atmosferde bulunan su buharı, karbondioksit, metan ve diazot monoksit gibi gazların miktarı arttıkça yeryüzü daha fazla ısınmaktadır. Bunun ana nedeni insan faaliyetleri etkisidir. Bu faaliyetler doğrudan ya da dolaylı olarak sera gazları salımına neden olabilir. Isınma, aydınlatma, pişirme, ulaşım, hayvancılık faaliyetleri ve endüstriyel süreçler sonucu atmosfere salınan eşdeğer karbondioksit miktarı günden güne artmaktadır. Bir bireyin, bir ülkenin veya bir kuruluşun sürdürdüğü faaliyetler sonucu atmosfere saldığı sera gazlarının karbondioksit cinsinden karşılığı karbon ayak izi olarak adlandırılır.

İnsanların yaşamsal faaliyetlerini sürdürmeleri için ısınma, pişirme, ulaşım gibi fosil yakıt temelli faaliyetlerin sera gazı salımına neden olmaktadır. Doğrudan salımların yanı sıra dolaylı salımlar da karbon ayak izinde önemli bir yer tutabilir. Dolaylı salıma neden olan endüstriyel süreçlerin karbon salımında payı büyüktür. Bir ürünün üretilmesinden, taşımacılıkta dâhil, bertaraf edilmesine kadar izlenen tüm süreçler karbon ayak izinin bir parçasıdır. Örneğin 70 cc'lik cam şişenin üretilmesi için atmosfere salınan sera gazı miktarı 1 kg CO₂'ye eşdeğerdir. Hayvancılık faaliyetleri, tarımsal ürünlerin yetiştirilmesi için uygulanan yöntemler de önemli miktarda sera gazı salımına neden olmaktadır. Örneğin 1 kg sert peynirin üretilmesi için atmosfere 12 kg CO₂ eş salınmaktadır. Karbon ayak izi hesaplanırken seyahatler dâhil tüm ulaşım, evde kullanılan enerji türü ve miktarı, tüketilen besin türleri ve miktarları, satın alınan ürünler dikkate alınmaktadır.

Bireyin karbon ayak izini azaltması için ulaşım alışkanlıklarını, beslenme şeklini, ısınma türünü ve doğalgaz kullanımı yerine biyoenerji gibi alternatif yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını değiştirmesi gerekmektedir.

<http://climatechange.boun.edu.tr/karbon-ayakizi/>

- a) Günlük tüketim alışkanlıklarınızın karbon ayak izinizle ilişkisini değerlendiriniz.

Sınıf İçi Etkinlik

7

KARBON AYAK İZİM

- b) Karbon ayak izinizi azaltabileceğinizi düşündüğünüz önlemlerden hangilerini uygulayabileceğinizi sınıf arkadaşlarınızla tartışınız.
- ☐ Gıda ve giyim ihtiyaçlarımı yerel üreticilerden karşılamayı tercih ederim.
 - ☐ Geri dönüştürülebilen materyalleri tercih ederim.
 - ☐ Fazla ambalajlanmış, plastik paketlerle kaplı ürünleri tercih etmem.
 - ☐ Toplu taşıma seçeneklerini tercih ederim.
 - ☐ Gereksiz elektrik kullanımından kaçınırım.
 - ☐ Yenilenebilir enerji kaynakları hakkında bilgi sahibiyim.
 - ☐ Tek kullanımlık plastik şişeleri tercih etmem.
 - ☐ Günlük yaşamdaki gereksiz su tüketimini azaltırım.
 - ☐ Üretiminde yoğun olarak karbon emisyonuna neden olan ürünler hakkında bilgi sahibiyim.
- c) Ülke ve dünya genelinde karbon salımına bağlı yıkıcı etkileri azaltmak için ne gibi önlemler alınabilir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

-
-
-
-
-

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Karbon ayak izini azaltmanın ülke ekonomisine etkisini fark ederim.		
Kaynakları verimli kullanmanın vatan sevgisi ile ilişkisini bilirim.		
Karbon ayak izini azaltmak için alınabilecek bireysel önlemler hakkında bilgi sahibi olmayı önemserim.		
Vatanıma karşı sorumluluklarımı sevgi ve bağlılıkla yerine getiririm.		
Ülkemin kalkınması için sorumluluklarımı yerine getiririm.		

Etkinliğin Amacı	Kültürel değerleri korumanın vatan sevgisiyle ilişkisini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin kültürel miras kavramını fark etmelerini sağlamak üzerinedir. Görseller etkileşimli tahtada açılır. Türkiye'nin dünya kültürel mirasına katkısına dikkat çekilir. Öğrencilerden soruları cevaplamaları ve grup çalışması yapmaları istenir. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görselleri etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin incelemesini ve "Dünya kültür mirası eserlerinden hangileri Türkiye'dedir?" sorusuna cevap vermesini isteyiniz.

Görsel 1

Görsel 2

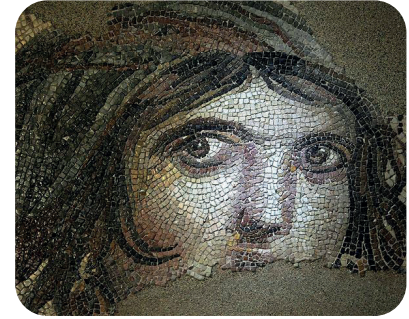
Görsel 3

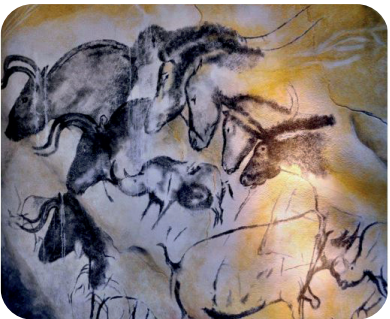
Görsel 4

Görsel 5

Görsel 6

Görsel 7

Görsel 8

Görsel 9

Sınıf İçi Etkinlik

8

KÜLTÜREL DEĞERLERİ KORUMA

- Kültürel varlıkların korunması neden önemlidir? Düşüncelerinizi açıklayınız.
- Kültürel değerler alanındaki sivil toplum kuruluşlarının çalışmaları hakkında düşünceleriniz nelerdir? Arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Kültürel değerler alanında çalışan bir sivil toplum kuruluşuna katılmak ister misiniz? Gerekçeleriyle açıklayınız.

2. Öğrencileri gruplara ayırınız. Öğrencilerden kültürel varlıkların zarar görme nedenleri ve kültürel varlıkları korumak için yapılabilecek çalışmalar üzerine fikir yürütmelerini isteyiniz.

Kültürel Varlık	Zarar Görme Nedeni	Koruma Çalışması

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Kültürel varlıkların korunması ve yaşatılmasının bir vatanseverlik görevi olduğunun farkına varırım.		
Kültürel varlıkları korumam gerektiğini bilirim.		
Kültürel varlıkları koruma ve yaşatma konusunda sosyal proje ve organizasyonlara katılabilirim.		
Kültürel değerlere saygı duyar, onları yaşatma konusunda çaba sarf ederim.		
Kültürel mirası benimseme konusunda sorumluluk alırım.		

Etkinliğin Amacı	Vatan uğruna verilen mücadelelerin farkına varabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ülkenin bağımsızlığı için vermiş olduğu mücadelelerden hareketle vatan savunması konusunda bilinç oluşturmaları için geliştirilmiştir. Metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerin metni okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

- Aşağıda verilen soruları öğrencilerin cevaplamalarını sağlayınız.
 - Vatan sevdalısı ifadesinden ne anlıyorsunuz? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
 - Vatansever olarak niteleyebileceğiniz kişilere örnekler veriniz. Bu kişileri vatansever olarak nitelemenizin gerekçelerini açıklayınız.
- Metinleri etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumalarını ve soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 1

VATAN İÇİN GÖNÜLLÜ

Mustafa Kemal, genç yaşlarından itibaren memleket meseleleriyle yakından ilgilenmiştir hatta 16 yaşında 1897 Osmanlı-Yunan Savaşı'na katılmak için gönüllü birliklere girmeye çalışmıştır.

Eren Balevi, Mustafa Kemal Atatürk'ün Strateji Uygulamaları

Görsel 2

VATAN İÇİN KURTULUŞ ARAMALARI

Devletin gidişatını iyi görmeyen Mustafa Kemal ülkenin kurtuluşu için çözüm yolları aramıştır. Bu noktada ilk girişimi arkadaşlarıyla birlikte toplantılar yapmak olmuştur. Şam'daki V. Ordu'ya gönderilen Mustafa Kemal, burada 1906 yılı Ekim ayı içinde güvendiği bazı arkadaşlarıyla gizli olarak Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurdu. Bu arkadaşlarıyla beraber Beyrut, Yafa ve Kudüs'te de kurdukları cemiyeti genişlettiler. Bir ara gizli olarak Mısır ve Yunanistan yoluyla Selanik'e geçerek burada da Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'nin bir şubesini açtı ve tekrar Şam'a döndü.

https://kho.msu.edu.tr/hakkinda/harbiyeli_ataturk/askeri_gorevleri.html

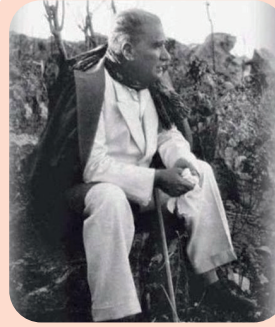

Görsel 3

VATAN İÇİN HEP ÖNDE, EN ÖNDE

Mustafa Kemal ve arkadaşları ülke topraklarının savaş yapılmaksızın kaybedilmesine razı olmadıkları için Trablusgarp'a gönüllü olarak gidip oradaki yerli halkı İtalya'ya karşı örgütlemek ve bir direniş mücadelesi başlatmaya karar verdiler. Böylece aralarında Mustafa Kemal'in de yer aldığı subaylar, farklı güzergâhlar üzerinden Trablusgarp'a gitmeye başladılar.

<https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/>

Görsel 4

VATAN İÇİN SON NEFESE KADAR

Mustafa Kemal Hatay meselesiyle yakından ilgilendi. Dünyada yaşanan gelişmeleri yakından takip ederek gerekli hamleleri zamanında yaptı. Hatay meselesinin gündeme geldiği

sıralarda Atatürk çok hastaydı ama her şeye rağmen Hatay meselesini çözmeye kararlıydı, azimliydı. "Kırk asırlık Türk yurdu düşman elinde kalmaz." sözünü kendine parola edinmişti. Atatürk hasta yatağından kalktı; bu kalkmak değil, âdetâ yatağından fırlamaktı. Mersin'e ve Adana'ya gitti. Mustafa Kemal, Hatay'ın vatana katılması için yurt içinde ve yurt dışında büyük gayret gösterdi. Son nefesine kadar Hatay meselesini dert edindi. Hatay vatana katıldı ama Mustafa Kemal'in ömrü bunu görmeye yetmedi.

<https://hatay.ktb.gov.tr/TR-60863/ataturk-ve-hatay.html>

- Mustafa Kemal Atatürk'ün vatan için vermiş olduğu mücadeleler hakkındaki düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Verilen metinlerden hareketle vatan için gayret etmenin ve fedakârlık göstermenin önemi üzerine düşüncelerinizi ifade ediniz.
- Mustafa Kemal Atatürk'ün "Sorumluluk yükü her şeyden, ölümden de ağırdır." sözünü onun hayatından verilen kesitleri göz önüne alarak vatanseverlik açısından değerlendiriniz.
- Mustafa Kemal'in vatan için yaptıklarından hareketle kendisine söylemek istediklerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Vatan için her şartta mücadele etmem gerektiğini bilirim.		
Ülkemin bağımsızlığı için yapılan çalışmaları takdir ederim.		
Ülkem için fedakârlık yapanların hatıralarına saygı duyarım.		
Vatanımın bölünmez bütünlüğü için gayret gösteririm.		
Vatana karşı sorumluluklarımı sevgi ve bağlılıkla yerine getiririm.		

Etkinliğin Amacı	Türk kadınının Millî Mücadele'ye katkısını kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin kurtuluş mücadelesinde Türk kadınının sadece cephe gerisinde değil, cephede gösterdiği kahramanlıkları da fark edebilmeleri üzerinedir. Öğrencilerden etkileşimli tahtada açılan görselleri incelemeleri, metni okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumalarını ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 1

GÖRDES KIZI, MİLLÎ MÜCADELE KAHRAMANI ŞEHİT MAKBULE HANIM (1902-1922)

1919'da başlayan Yunan işgali Manisa'ya, Salihli'ye, oradan Gördes'e kadar ilerler. Temmuz 1920'de Gördes'e saldırılsa da savaşın en şiddetli geçtiği yerlerden biri olan bu beldeye en büyük zarar, bir yıl sonrasında Mayıs 1921'de verilir.

Kınalı Kuzu Gördesli Makbule Hanım

O sıralarda bir düğün vardır. Gördesli Makbule Hanım ile Halil Efe'nin düğünü. Gördes, işgal altında olduğundan sade bir düğünle Demirci'de evlenirler. Ne yazık ki evlilikleri, kurtuluş mücadelesinin gölgesinde kısa sürecektir.

Evliliklerinin ilk aylarında Halil Efe, Millî Mücadele'ye katılmak için eşinden gizli hazırlıklar yapar. Fakat Makbule Hanım durumu anlar. Eşine bir şeyler belli etmez ama bir yandan içi rahat değildir. Eşi düşman işgaline karşı koyacakken eli kolu bağlı şekilde evde oturmaya gönlü razı gelmez. Bu düşünce bir ok gibi saplanır yüreğine. (...)

Makbule Hanım Millî Mücadele'ye katılmak istediğini kocasına söyleyemez. Bu yüzden kocası evden çıkar çıkmaz hazırlanıp arkasından gizlice onu takip eder. Halil Efe arkadaşlarının yanına geldiğinde Makbule Hanım da çalıların arasına gizlenir. Çalıların yaptığı sestten dolayı fark edilen Makbule Hanım, kocası Halil Efe'nin tüm ısrarlarına rağmen geri dönmek istemez; Millî Mücadele'ye katılmak istediğini ve düşmana karşı çarpışmak istediğini belirtir. Halil Efe ve diğer efeler ikna olmasa da en sonunda efelerin komutanı Kaymakam İbrahim Ethem Bey'e ağlayan gözlerle bu manevi değeri yüksek müdafaadan mahrum kalmak istemediğini söyler. Makbule Hanım'ın kararlılığını gören İbrahim Ethem Bey kendisine bir şans tanır ve onu aralarına alır.

Demirci, Gördes, Simav ve Sındırgı dağlarında dolaşan Makbule Hanım, en ümitsiz zamanlarda bile efeleri cesaretlendirir ve her çarpışmada kahramanca savaşır. Kocasıyla beraber iki defa pusuya düşürülür fakat bunlardan ustaca sıyrılmasını bilir. Güvemdere Muharebesi'nin kazanılmasında kahramanlığıyla büyük rol oynar. Bozulup çekilen müfrezeleri yüreklendirip onların düşmana yeniden taarruz etmelerini sağlar.

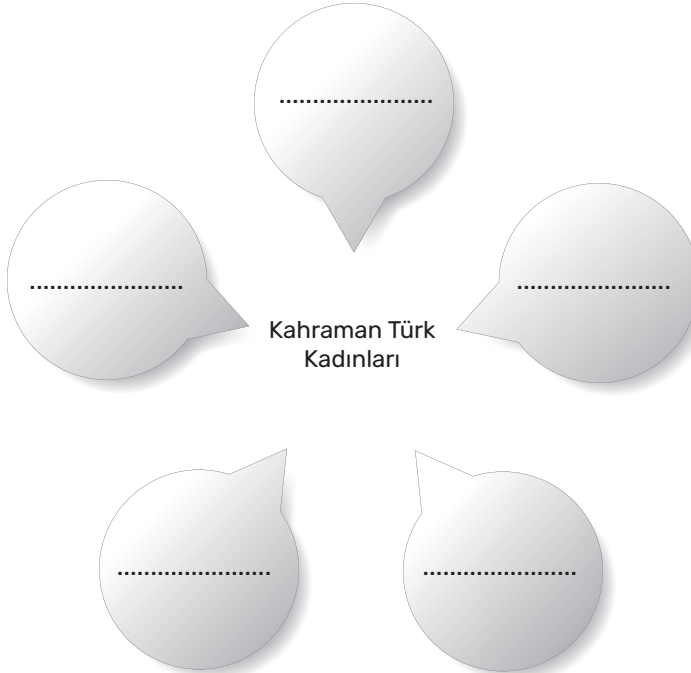
Makbule Hanım'ın Şehadeti

Efelerin yerlerini tespit eden düşman birlikleri hazırlıksız yakaladıkları kuvvetleri ateşe tutarlar. Çatışma oldukça sert geçer ve iki taraf da zayıt verir. Çatışmanın durup düşman birliklerinin geri çekilmesi üzerine efeler, bulundukları siperlerden çıkıp Makbule Hanım'ı ararlar. Ancak ne sağ kalanlar arasında ne de şehit olan efeler arasında göremezler. Az ileride (...) yere baktıklarında ise yerde boylu boyunca yatan şehit olmuş Makbule Hanım'ı görürler. Takvimler 17 Mart 1922 tarihini göstermektedir.

İbrahim Ethem Bey hatıralarında: "Uzaktan gelen bir kurşun Makbule'yi şehit etti." der. Efeler, daha yirmisinde Rabb'ine kavuşan Makbule'yi, Sındırgı, Gördes ve Demirci üçgeninde kalan Koca Yayla mevkiinde, kanlı elbiseleriyle, gözyaşları içinde defnederler. Defin merasimini İbrahim Ethem Bey şu şekilde anlatır: "Defnederken bütün etraf çocuk gibi ağlıyordu. Nasıl ağlanmaz ki 22 yaşından da genç Gördes kızımın gür ve kumral saçları başından ileriye uzanmış, hayata doymak değil hayatın zevkini henüz yeni tatmaya başlamış ve görmüş, gözleri yarı açık, süzgün ve ağlar bir vaziyette. Bu ilahi manzara, bu levha-i hazin ve matem karşısında ağlamamak mümkün mü? Evvela Türklük, Türk kadınlığı ve sonra Gördes Salisen Ailesi, Makbule Hanım ile ne kadar iftihar etse azdır. Öyle ümit ediyorum ki şu kadının namı hatıra-i millete unutulmaz."

<https://gordes.bel.tr/SEHITMAKBULEHANIM> (Düzenlenmiştir.)

- Makbule Hanım'ın tüm ısrarlara rağmen evine dönmeyerek cephede düşmana karşı kahramanca mücadele vermesini vatanseverlik değeri bağlamında değerlendiriniz.*
- Vatan bütünlüğünün söz konusu olduğu benzer bir durumla karşılaşmanız hâlinde siz ne yaparsınız? Gerekçeleriyle açıklayınız.*
- İnsan; hangi değerler uğruna rahatından, gençliğinden hatta canından bile seve seve vazgeçebilir? Gerekçeleriyle açıklayınız.*
- Makbule Hanım gibi kahramanlıklar gösteren bildiğiniz Türk kadınlarını yazınız.*

Görsel 2

KAHRAMAN TÜRK KADINI

10

Sınıf İçi Etkinlik

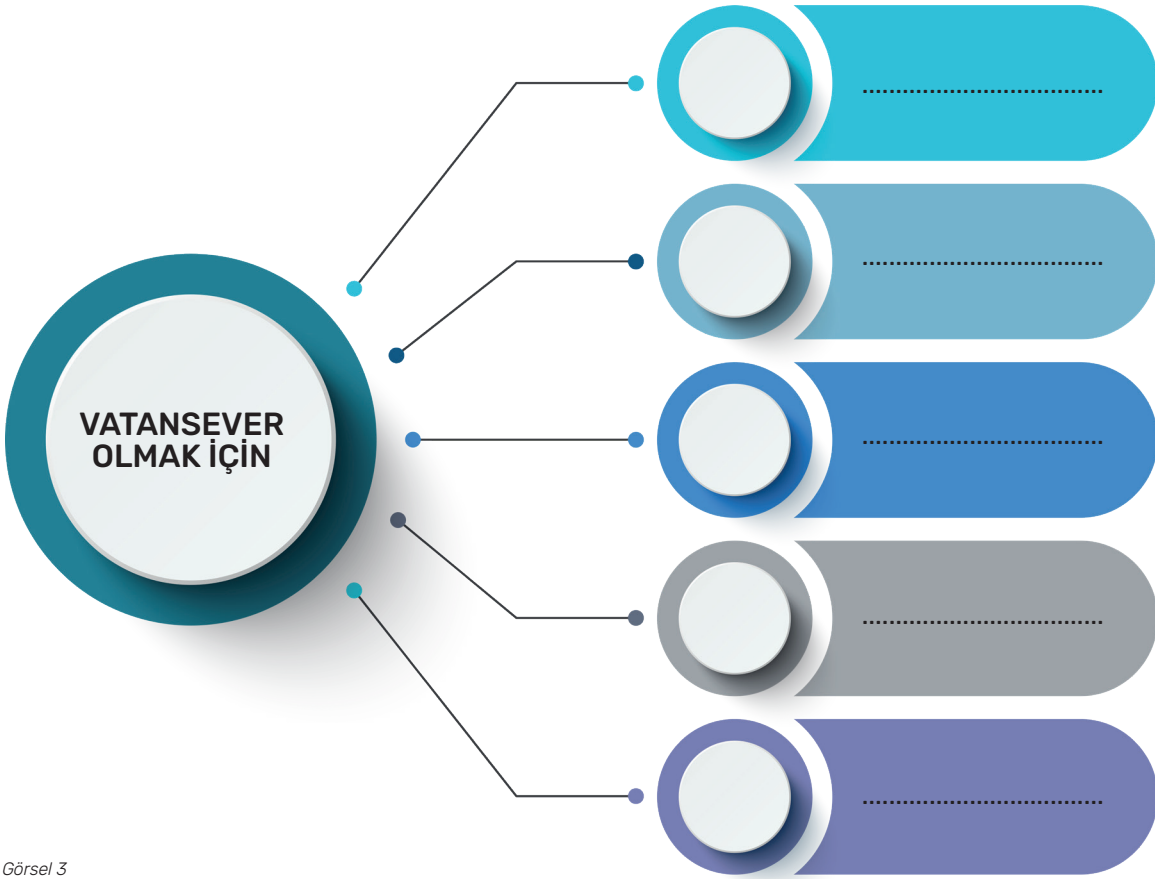
2. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumalarını ve yorumlamalarını sağlayınız.

Savaş zamanında kahraman yetiştirmek yetmiyor bir ülkenin güven içinde yaşayıp gitmesi için. Sulh zamanında da, daha doğrusu savaşız zamanlarda da kahraman yetiştirmesi gerekir. Yalnız savaşçılık alanında değil, her alanda kahraman yetiştirmek gerekir: Düşünceleri ateşleyerek düşünce kahramanını, inançları saflaştırarak inanç yiğidini; imajları kırbaçlayarak şair cihangirini çağırarak.

Sezai Karakoç, Sütun

3. Öğrencilerin bilgi grafiğini doldurmalarına rehberlik ediniz.

- a) Bir kimsenin vatansever olduğunu gösteren unsurları arkadaşlarınızla belirleyerek verilen bilgi grafiğine yazınız.

Görsel 3

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Vatanıma karşı sorumluluklarımı sevgi ve bağlılıkla yerine getiririm.		
Türk kadınının ülkenin kurtuluşunda oynadığı rolü bilirim.		
Türk tarihinde kahramanlık göstermiş şahsiyetlere saygı duyarım.		
Vatanın bölünmez bütünlüğü için çaba sarf ederim.		
Türk vatandaşı olmaktan gurur duyarım.		

Etkinliğin Amacı	İşini en iyi biçimde yapmanın, çalışkan olmanın ve dilini korumanın vatanseverliğin gereği olduğunu fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, toplumu ulus yapan değerleri ve dilimizi korumanın yurt sevgisinin bir gereği olduğunu öğrencilerin fark edebilmeleri üzerinedir. Metinler etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metinleri okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumalarını ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 1: Kâşgarlı Mahmut (Temsilî)

KÂŞGARLI MAHMUT (XI. YÜZYIL)

Türk dilinin, Türk milliyetçiliğinin ilk büyük öncüsü. Kâşgar'da doğdu. Babasının adı Hüseyin'dir. İlk Türk-İslâm devletini kuran Karahanlılar soyundandır. Ölüm yeri ve tarihi hakkında çeşitli bilgiler mevcut ama kesinlik arz etmemektedir.

Türklerin yaşadığı şehirleri, köyleri, obaları bir bir dolaşarak hazırladığı sözlüğü, İslamiyetten önceki sözlü edebiyatımızı aydınlatan dev eserdir. Yazılış gayesi, Araplara Türkçeyi öğretmekten çok "Türkçenin Arapça ile koşu atları gibi yarış edebileceğini, Türk dilinin zenginliğini, her duygu ve düşünceyi anlatıma elverişli olduğunu ispat etmek." içindir.

Kâşgarlı Mahmut; iyi silah kullanan bir asker olmakla beraber, ulusal kültürümüzü, yurt sevgisini her şeyin üstünde gören ilk büyük dil bilginimizdir. Kitabının ön sözünde şu ilgi çekici tümceleri okumaktayız: "Türk'ün,

Türkmen'in, Oğuz'un Çiğil'in, Yagma'nın, Kırgız'ın lisanlarını ve kafiyelerini tamamiyle zihnime nakşettim. Bu hususta o kadar ileri gittim ki her taifenin lehçesi bence en mükemmel surette elde edilmiş oldu. Türk dili ile Arap dilinin at başı beraber yürüdükleri bilinsin diye Halil'in Kitâb-ül A'yan'ında yaptığı gibi kullanılan kelimelerle terk edilen kelimeleri bu kitapta bir arada yazmak ara sıra yüreğime doğar dururdu. Kitaba, Türklerin görgü ve bilgilerini göstermek maksadı ile söyledikleri şiirlerden serpiştirdim, ak ve kara günlerinde yüksek düşüncelerle söylenmiş olan savlarını da aldım. Türklerde güzellik, sevimlilik, edep, tatlılık, büyükleri ağırlamak, sadelik, sözünü yerine getirmek, yiğitlik, mertlik, öğrenmemek gibi methe değer sayısız faziletler görülmektedir."

Kâşgarlı Mahmut, Türkolojinin temel eseri sayılan *Divanü Lûgat'it-Türk* (Türk Sözlüğünün Divanı) sözlüğünü yazmakla uygarlık tarihimize eşsiz bir hazine kazandırmıştır. Kâşgarlı Mahmut'un eseri yalnız bir sözlük değil; İslamlıktan önceki Türk edebiyatını, tarihini, coğrafyasını, folklorunu mitolojisini aydınlatan bir ansiklopedi niteliğindedir. Bilindiği üzere, XI. yüzyıl hemen bütün İslam ülkelerinde Türklerin egemen olduğu bir dönemdir. Karahanlı Devleti'nin özellikle Büyük Selçuk İmparatorluğu'nun askerlikçe ve uygarlıkça en parlak zamanı bu dönem içerisinde. O tarihlerde Türklerin egemenliğindeki uluslar Türk dilini öğrenmek ihtiyacını duyuyorlardı. *Divanü Lûgat'it-Türk* işte bu maksatla, yani yabancılara Türkçeyi öğretmek amacıyla 1073-1077 tarihleri arasında Bağdat'ta yazılmış bir sözlüktür. Sözcüklerin anlamları Arapça olarak yazılmıştır. Türkçe 7500 sözcüğün Arapça karşılığı verilirken, sav denilen atasözleri, sagu denilen ağıtlar, koşuk denilen şiirler, destan parçaları alınmıştır. Sözcüklerle ilgili bol bol seci, mesel, hikmet, şiir, efsane, tarih, coğrafya, halk edebiyatı, folklor bilgi ve örnekleri verilmiş; dil bilgisi kuralları ortaya konulmuş, Türkolojinin sağlam temelleri atılmıştır.

Seyit Kemal Karaalioglu, Ansiklopedik Edebiyat Sözlüğü (Düzenlenmiştir.).

Sınıf İçi Etkinlik

11

VATAN İÇİN YAŞA

- Kaşgarlı Mahmut'un bu çalışması onun hangi değerlere sahip olduğunu bir göstergesidir? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle açıklayınız.*
- Kaşgarlı Mahmut, eserinde o zamanlarda söylenen şiirleri, savları, destan örneklerini de eklemiş ve bu örnekleri günümüze ulaştırmıştır. Türkçenin bu kadar eski örneklerinin günümüze kadar gelmesini vatanseverlik bağlamında değerlendiriniz.*

- Metinleri etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumasını sağlayınız. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.**

Görsel 2

Karamanoğlu Mehmet Bey, 13 Mayıs 1277 tarihinde Konya'da ünlü dil fermanını yayımlayarak Türkçenin yeniden devlet dili olmasını sağlamıştır. Mehmet Bey fermanında "Şimdengeru, divanda, dergâhta, bargâhta, mecliste ve meydanda Türkçeden gayri dil kullanılmaya ..." diyerek Türkçenin ve Türklüğün Anadolu'da ve yeryüzünde ebediyen yaşamasında öncü olma şerefine erişmiştir. Bu suretle resmî devlet işlerinde diğer dillerin kullanılması hakimiyetine engel olmuştur. Mehmet Bey'in fermanı Türk kültür tarihinin önemli olaylarından biridir. Günümüzde 13 Mayıs tarihi her yıl Karaman'da Dil Bayramı olarak kutlanmaktadır.

<https://kmu.edu.tr/sayfa/19/hakkimizda/karamanoglu-mehmet-bey-hakkinda/tr>

Ali Şir Nevai (1441-1501) Çağatay Türk edebiyatının en önemli temsilcisi sayılır. Anadolu dışında Türkçe şiir yazan ilk şairdir. Türkçenin gelişmesi için çok çalışmıştır. Yaşadığı dönemde görülen Farsça şiir yazma akımına karşı durmuş, Türkçenin şiir dili olması için çalışmıştır. Türk birliğini sağlamak için edebiyatı ve Türkçeyi kullanmıştır. "Cihanda Türk edebiyatı bayrağını kaldırmak suretiyle Türkleri tek millet hâline soktum. Hiç ordum olmadığı hâlde Çin sınırına ve Tebriz'e kadar bütün Türk ve Türkmen illerini sırf divanımı göndermek suretiyle fethettim." demiştir (1). "*Muhakemet'ül Lugateyn*" adlı eserinde Türkçe ile Farsçayı karşılaştırmış ve Türkçenin Farsçadan üstün olduğunu kanıtlamıştır.

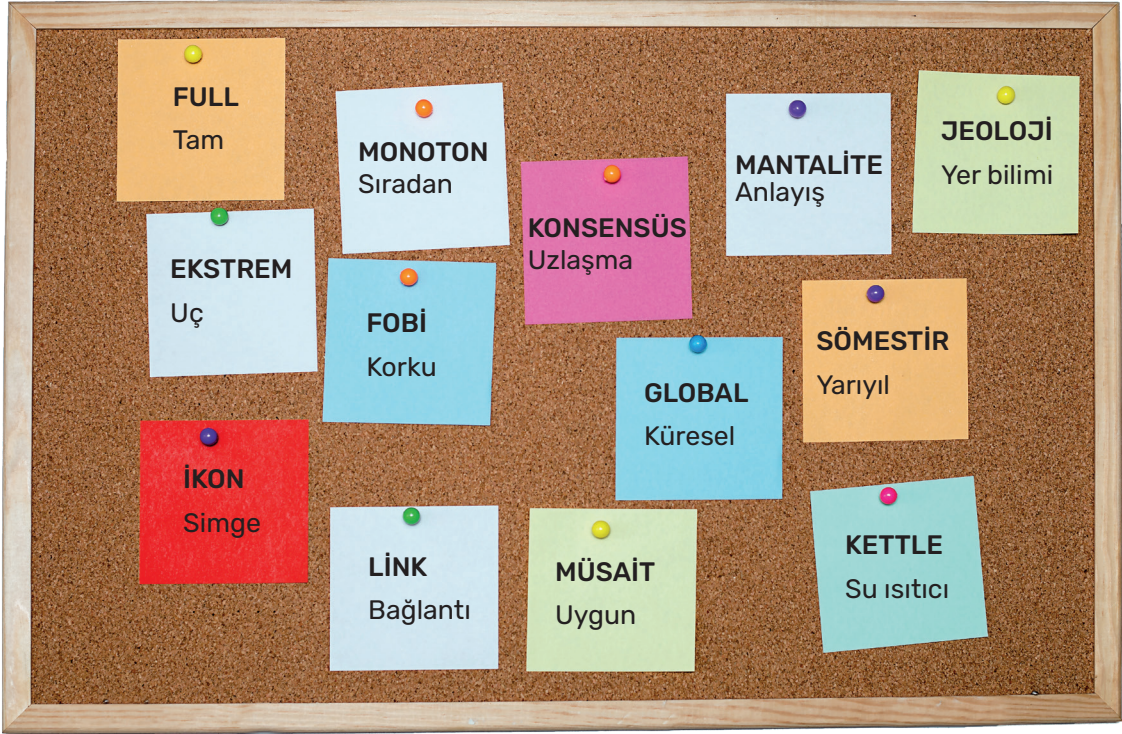
Seyit Kemal Karaalioğlu, Ansiklopedik Edebiyat Sözlüğü

Görsel 3: Ali Şir Nevai (Temsilî)

- Farklı dönemlerde yaşamış Karamanoğlu Mehmet Bey ve Ali Şir Nevai'nin Türkçeyi yabancı dillerin etkisinden korumak istemelerinin gerekçeleri neler olabilir? Açıklayınız.*
- Atatürk'ün, "Millî his ile dil arasındaki bağ çok kuvvetlidir." sözünü vatanseverlik bağlamında tartışınız.*
- Türk dilini yabancı kelimelerden korumak için neler yapabiliriz? Tartışınız.*

3. Öğrencilerden görselleri inceleyerek dilin korunması bağlamında değerlendirmelerini isteyiniz.

Görsel 4

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Millî değerleri korumak ve devamlılığını sağlamak için çaba sarf ederim.		
Ana dilimi korumamın vatani korumanın bir parçası olduğunu düşünürüm.		
Bilim ve sanat alanında yapılan çalışmaların vatanın geleceği için önemli olduğunun farkındayım.		
Dili doğru ve güzel kullananları takdir ederim.		
Kültürel değerleri yaşatma konusunda çaba sarf ederim.		

Etkinliğin Amacı	Millî değerleri korumanın ve kültürel aktarımı sağlamanın önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin kültür aktarımını sağlayabilmede sanatın ve sanatçıların rolünü fark edebilmeleri üzerinedir. Metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerin metni okumaları ve soruları cevaplamaları sağlanır. Öğrencilerden Türk sineması için tarihî bir konu/karakter belirleyerek senaryo oluşturmaları istenir ve oluşturdıkları senaryoları okulda canlandırmaları sağlanır. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumalarını ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 1

Cüneyt Arkın, Türkiye’de birden fazla neslin çocukluk kahramanı olmuş bir sanatçıdır. Akıncı beyi Kara Murat, Bizans beyleriyle savaşan Battal Gazi gibi kahraman tipleriyle gençlerin hafızasında iz bırakmış; onlara öz güven aşılama da önemli rol oynamıştır. Sanatçının çocukluk yıllarını Deli Dumrul, Battal Gazi, Köroğlu hikâyeleri gibi kahramanlık menkıbelerini dinleyerek geçirmesi oynadığı karakterlere de yansımıştır.

Peki, Cüneyt Arkın’ın kahramanı kimdir? Onun kahramanı başta İstiklal Savaşı gazisi olan babası olmak üzere her zaman minnetle andığı Anadolu insanlarıdır. Anadolu insanı onun için toprağına bağlı, çalışkan, bir buğday tanesine bile şükreden ve asla yılmayan yiğit insanlardır. O, tarlada "Ekinler büyüyor evlat. Ekinlerin sesini duyuyor musun?" diyen babasının gözlerinde gördüğü sonsuz bahtiyarlığı hep hatırlayacaktır. Babası çocuklarını nasıl büyüttü ise aynı şefkat ve merhametle ekinlerini de büyüttü, kuzularını da. Arkın, böyle bir milletin çocuğu olmayı da hep şükredilecek bir durum olarak ifade etmiştir.

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

- Cüneyt Arkın, Anadolu insanının hangi özelliklerini vurgulamıştır? Bunlara ekleyebileceğiniz başka özellikler nelerdir? Düşüncelerinizi açıklayınız.
- Sanatın kültürel aktarımı sağlamadaki rolünü göz önünde bulundurduğunuzda hangi tarihî olayın/karakterin Türk sinemasında beyaz perdeye aktarılmasını isterdiniz? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

KAHRAMANLIK SENDEDİR

12

Okul İçi Etkinlik

- Öğrencilerden Türk sineması için tarihî bir konu/karakter belirlemelerini ve vatanseverlik bağlamında kısa bir senaryo oluşturmalarını isteyiniz. Senaryo oluşturmaları için öğrencilere bir hafta süre veriniz.
- Öğrencilerin senaryolarını değerlendirdikten sonra okul idaresinin belirlediği bir zamanda tüm sınıfların katılımıyla okulda canlandırmalarını sağlayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Millî değerlerin korunması ve nesilden nesile aktarılması gerektiğini bilirim.		
Kültürel aktarımı sağlamada gerekli çabayı gösteririm.		
Kültürümüze ait değerlere saygı duyarım.		
Kültürel değerlerimizi yaşatmak için çaba sarf ederim.		
Türk tarihinde kahramanlık göstermiş şahsiyetlere saygı duyarım.		

Etkinliğin Amacı	Vatan sevgisi bilinci oluşturabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, canı pahasına vatani müdafaa eden kahramanların hayatlarından hareketle öğrencilerde vatan sevgisi bilinci oluşturabilmek üzerinedir. Metin ve bilgi grafiği etkileşimli tahtada açılır ve öğrencilerin bunları okumaları sağlanır. Öğrencilerden araştırma görevi için hazırladıkları video kaydını sınıfta paylaşmaları istenir. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilere okutunuz. Öğrencilerden bilgi grafiğini incelemelerini isteyiniz.

Görsel 1

(...)

1877 yılının Kasım ayının sekizinci geces, bütün Erzurum yaylası kalın bir kar tabakası ile kaplı bulunduğu sırada, Ayaz Paşa Camisi'nin minaresine gecelik entarisiyle çıkan müezzîn Abdullah Efendi gür sesiyle:

- Ey ümmeti Muhammed, düşman Aziziye tabyasını zapt etmiş! Eli silah tutan tabyaya koşsun, diye haykırdığı zaman Nene Hatun 22 yaşında taze bir gelindi.

Nene Hatun sonraları macerasını bizzat şöyle anlatırdı:

- Müezzîn Abdullah Efendi'nin haykırışı ile biz de uyandık, diğer taraftan muharebe gürültüleri yakınımıza kadar geliyordu. Kocam dışarıya fırladı. Biraz sonra tekrar eve dönerek Nene, dedi. Ruslar tabyalara girmiş. Sen çocuğa bak, sakın arkamdan gelme. Biz Rus'u durdururuz.(...)

Kocam gittikten sonra düşündüm. Daha on beş gün önce, köyümüzü düşman istila ettiği için Erzurum'a gelmiştik. Bütün şehir halkı Ruslara karşı giderken ben evde nasıl durabilirdim? Ufak yavrumu Allaha emanet edip (...) tabyalara doğru sel gibi akan kalabalığa karıştım. Mecidiye tabyalarını aşip da aşağıya inerken düşmanın şiddetli bir ateşi ile karşılaştık fakat bu ateşten yaralanan ve ölenlere ehemmiyet vermeksizin Aziziye tabyasına doğru koşmaya devam ettik. (...) Nihayet bir taraftan biz, diğer taraftan da asker kardeşlerimiz Aziziye tabyasına girdik. Tabyada kardeşim Hasan'ı yaralı olarak görünce hemen onun yanına koştum, ağlayarak üzerine kapandım.

Hasan:

- Ağlama, şehitlik mertebesine yükselmeyi her zaman istemiştım. Rus'u buradan kovduk ya, artık gam yemem. Kardeşim bunları söyledikten sonra gözlerini yumdu.

https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/87592/yokAcikBilim_10237983.pdf?sequence=-1&isAllowed=y (Düzenlenmiştir.)

Türk kadınının kahramanlık simgesi:

Nene Hatun

Osmanlı tarihinin en önemli savaşlarından "93 Harbi"nde genç yaşta gösterdiği büyük kahramanlıkla gönüllerde taht kuran, Türk kadınının kahramanlığının simgesi olan Nene Hatun vefatının 64. yılında saygı ve minnetle anılıyor

- Nene Hatun, **Erzurum**'un Çeperli köyünde dünyaya geldi
- 16 yaşındayken Erzurumlu Mehmed Efendi ile evlendi
- 1877 Osmanlı '93 Harbi'ni kaybetmişti. Rus Ordusunun baskınla aldığı kent merkezi yakınındaki Aziziye Tabyaları, Erzurum halkının da yardımıyla yapılan karşı baskınla Ruslardan geri alındı
- 1878 Nene Hatun, 22 yaşındayken bebeğini beşikte bırakarak **Erzurum halkıyla cepheye koştu**
- 1952 Erzurum ve çevresinde incelemelerde bulunan NATO Orduları Başkomutanı **Amerikalı General Ridgway**, Nene Hatun'u cesaretinden dolayı ziyaret ederek elini öptü
- Cumhuriyet devrinde "**Kırkgöz**" soyadını alan Nene Hatun'un, 4'ü erkek, 2'si kızı 6 çocuğu dünyaya geldi
- 3 oğlu 1. Dünya Savaşında şehit oldu**
- 1955 22 Mayıs'ta tedavi gördüğü Numune Hastanesinde vefat etti

1877-1878
Osmanlı-Rus savaşında
"Bu bebeği bana Allah verdi, ona Allah bakar"
diyerek bebeğini beşikte bırakıp cepheye koşan Nene Hatun'un bu cesareti ve fedakarlığı nesilden nesle aktarılıyor

22.05.2019

Anadolu Ajansı

Görsel 2

a) Okuduğunuz metinden ve incelediğiniz bilgi grafiğinden hareketle "vatansever" olarak nitelendirilen insanların özelliklerini sıralayınız.

-
-
-
-
-

Görsel 3

Okul Dışı Etkinlik

13

KURTULUŞ KAHRAMANLARI

- Öğrencilerden; Şerife Bacı, Gördesli Makbule, Kara Fatma, Nezahat Onbaşı, Sütçü İmam, Şahin Bey gibi kurtuluş mücadelesinde görev alan kahramanlardan birini seçmelerini ve bu kişiler hakkında araştırma yapmalarını isteyiniz.
- Araştırma sonunda öğrencilerden kendilerini seçtikleri kahramanların yerine koyarak hazırlıklı konuşmalar yapmalarını ve konuşmalarını video kaydına almalarını isteyiniz. Araştırma ve video çekimleri için öğrencilere bir hafta süre veriniz.
- Bir hafta sonra öğrencilerin hazırladıkları video kayıtlarını sınıfça izleyerek değerlendiriniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Kurtuluş mücadelesinde görev alan kahramanları tanırım.		
Vatansever bir insanda bulunması gereken nitelikleri bilirim.		
İşini hakkıyla yapmanın vatanseverlik ile ilgili olduğunu fark ederim.		
Vatanım için fedakârlık yapmaktan kaçınmam.		
Vatan için fedakârca davranmam gerektiğine inanırım.		

KÜLTÜREL MİRAS

14

Aile ile İrtibatlı Etkinlik

Etkinliğin Amacı	Kültürel değerlere saygı duyup onları yaşatma konusunda çaba sarf edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin somut olmayan kültürel miras hakkında bilgi edinmeleri ve sahip oldukları kültürel mirası yaşatma konusunda harekete geçebilmelerine katkı sağlamak üzerinedir. Metin ve görseller etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metin ve görsellerle ilgili soruları cevaplamaları istenir. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerden metni okuyarak soruları cevaplamalarını isteyiniz.

KÜLTÜREL MİRAS NEDİR?

Kültür; maddi ve manevi değerleri bir arada taşıyan, topluma karakteristik özellikler kazandıran bir bütündür. Literatürde "kültür" kavramına ilişkin pek çok tanım bulunmakla birlikte, hemen hemen bütün tanımlarda yer alan ortak vurgu, "bir millete ait ortak özellikleri" barındırmasıdır. Sözlükte kültür kavramı; "Tarihsel, toplumsal gelişme süresi içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmeye kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekin" şeklinde tanımlanmaktadır. Bu tanıma bağlı olarak kültürün "bir sonraki nesle devamlılık" ölçütünde "kültürel miras" kavramına ilişkin bir formasyon oluşturduğu ileri sürülebilir. Kültürel miras, genel itibarıyla "toplulukların paylaştıkları ortak bağ" olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda kültürel mirasın "geçmiş, bugün ve gelecek" arasında bir köprü kurduğunu ifade etmek mümkündür.

İlk olarak somut olmayan kültürel miras yaşam biçimi olarak karşımıza çıkar. Gelenek ve görenek kavramsallaştırması ile birlikte bir kültür oluşturan tecrübeler, fikirler ve değer yargılarının tümünü içeren yaşam formları, kültürel mirasın soyut bir tanımlamasını yapar. Somut kültürel miras ise insan üretimi olan taşınır ve taşınmaz tüm eserler, sualtı kalıntıları ve doğal sit alanlarını kapsamına almaktadır (1).

(1) Nazlı Yücel ve Gülhanım Biçici, Türkiye'de Somut Kültürel Mirasın Korunması Üzerine Bir Alan Araştırması: Kırıkkale-Delice Örneği

- a) Somut ve somut olmayan kültürel mirasımız nelerdir? Örnek veriniz.

Somut Kültürel Mirasımız

-
-
-
-
-
-

Somut Olmayan Kültürel Mirasımız

-
-
-
-
-
-

- b) Kültürü ve kültürel mirası aktarmak, kültürün yaşatılmasını sağlamak neden önemlidir? Tartışınız.
- c) Kültürel mirası koruyup yaşatmakla vatanseverlik arasında nasıl bir bağ vardır? Düşüncelerinizi arkadaşlarınıza söyleyiniz.

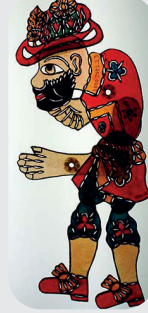
Aile ile İrtibatlı Etkinlik

14

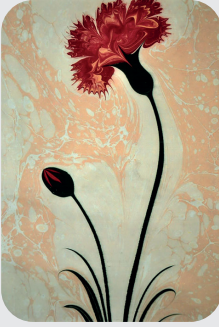
KÜLTÜREL MİRAS

2. Görsel ve bilgi kutularını öğrencilerin incelemesini sağlayınız. Görseli verilen ve bilgi kutusu boş bırakılan kültürel miras hakkında öğrencilerin bilgi vermelerini isteyiniz.

Karagöz, şeffaflaştırılmış deriden yapılan "tasvir"lerin, arkadan verilen ışıkla beyaz perde üzerine yansıtılması temeline dayanan, değnekler yardımı ile oynatılan, söze dayalı, Türklere özgü gösteri türüdür. Oyun, adını Karagöz'den almaktadır. Karagöz adı ile yaygın olarak bilinen bu oyuna, halk arasında "Hacivat" denildiği de bilinmektedir. Teknik olarak obje yansıma tiyatrosu olarak da tanımlanabilmektedir. (2)

Görsel 1

Görsel 2

Ebru, kendine özgü tekniklerle hazırlanan ve tekneye alınan suyun üzerinde boyalarla oluşturulan desenlerin kâğıda aktarılmasıyla yapılan geleneksel bir sanattır. Ebru, kitap süsleme sanatı ve kitap ciltlerinde kapak ile kitabı birbirine bağlayan kâğıt olarak tarihsel süreçte geleneksel bir sanat hâline gelmiştir. 13. yüzyılda ilk ebru formları Orta Asya'da görülmüştür. Osmanlı'da, Türk hat ustaları ve sanatçıları yeni formlar yaratmış ve tekniklerini geliştirmişlerdir. (3)

Nevruz; Kuzey Yarımküre'de bulunan ülkelerde, özellikle Türkçe ve Farsça konuşan topluluklar arasında yaygın olarak kutlanır. Farsça nev ve ruz kelimelerinden gelen Nevruz, ülkemizde Nevruz-î Sultan, Sultan Nevruz, Navruz, Noruz, Mart Dokuzu, Gün Dönümü, Yılsırtı, Yumurta Bayramı gibi adlarla anılmaktadır. Yeni gün anlamına gelen ve bahar bayramı olarak da bilinen Nevruz, pek çok toplum için bir yılbaşı niteliği taşımaktadır. Nevruzun başlangıç tarihi miladi takvime göre 21 Mart'tır. (4)

Görsel 3

Görsel 4

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Öğrencilerin soruyu cevaplamalarını sağlayınız.

- a) *Günümüzde az bilinen ya da unutulmaya başlamış kültürel miraslarımız nelerdir? Bu kültürü yaşatmak ve gelecek kuşaklara aktarmak için neler yapılabilir? Tartışınız.*

Kültürel Miras	Nasıl yaşatırım?
Aşure geleneği	Muharrem ayında aşure yapımında ve dağıtımında rol alarak

4. Öğrencilerden aile ile irtibatlı görevi yerine getirmelerini isteyiniz.

Görsel 5

- a) *Kültürel mirasımızın bir parçası olan yiyeceklerden (keşkek, aşure vb.) birini seçerek yiyeceğin yapımını öğreniniz. Ailenizden veya yapımını bilen birinden yardım alarak yiyeceği hazırlayınız ve yakın bulduğunuz kişilerle paylaşınız.*

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Kültürümüze ait değerlere saygı duyarım.		
Kültürel değerlerimizi yaşatmak için çaba sarf ederim.		
Unutulmaya yüz tutmuş kültürel miraslarımızı bilirim.		
Kültürel mirası benimseme ve koruma konusunda sorumluluk alırım.		
Kültürel mirası korumanın vatansever olmanın bir parçası olduğunu bilirim.		